

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра фізичного виховання і спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ГІСУТ

О.В.Нестеренко/
2023 року

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«АКМЕОЛОГІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
017	Фізична культура і спорт

Розробник(и):

Човнюк Ю.В., канд. техн. наук, доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту, протокол № 11 від «31» травня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/Олександр ШАМИЧ/

Схвалено гарантом освітньої програми «Фізичне виховання і спорт»

Гарант ОП

(підпис)

/Ольга ОЗЕРОВА/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» протокол № 4 від «23» травня 2023 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2023-2024 рр.

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання:								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження		
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин [^]					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГ				Контр	
				Разом	Л	Пр								Пз
		у тому числі												
017	Фізична культура і спорт	3,0	90	30	16	14	60				1	3	3	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання:								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження		
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин [^]					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГ				Контр	
				Разом	Л	Пр								Пз
		у тому числі												
017	Фізична культура і спорт	3,0	90	20	10	10	70				1	3	6	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – знайомство студентів з проблемами й задачами акмеології як науки; показати необхідність визначення тих характеристик, які повинні бути сформовані у людини у дошкільному й шкільному віці, щоби потім, у період зрілості, вона змогла найбільш повно проявити себе; вивчення феномена «акме»; аналіз сукупності характеристик, котрі пов'язані з оволодінням професією, з досягненням рівня професійної майстерності; виявлення залежності між особливостями професіоналізму зрілої людини й іншими її проявами (поза сферою професійної діяльності);

- створити у студентів уявлення про значення і роль особистості педагога в системі фізичного виховання, надати характеристики особистості й особливості діяльності педагога з фізичної культури як основи змісту його власного АКМЕ, розглянути особливості професіоналізму та професійного самовиховання педагога з фізичної культури.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення студентів з магістральними шляхами розвитку особистості, котрі відповідають відомому методологічному принципу вивчення людини: 1) «під» у прогресивному розвитку людини як індивіда; 2) найвищі досягнення у особистісному розвитку; 3) видатні результати праці; 4) досягнення вершин у розвитку людини як індивідуальності;

- дати студентам уявлення про наукові передумови розробки акмеологічної концепції розвитку професіонала;

- акцентувати увагу студентів на необхідності постійного використання досягнень науки у професійній діяльності, а також наукових розробок у конкретній професійній області й пропаганди передового досвіду.

Міждисциплінарні зв'язки: «Вступ до спеціальності», «Теорія спорту», «Олімпійський та професійний спорт», «Педагогіка», «Психологія» та інших профільних дисциплін.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
	Інтегральна компетентність (ІК)
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
	Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК04	Здатність працювати в команді.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК01	Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
СК05	Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.
СК14	Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
ПРН09	Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.
ПРН14	Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.
ПРН21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

**Програма навчальної дисципліни
ДЕННА ФОРМА**

Модуль 1. Змістовий модуль 1. Акмеологія фізичної культури як наука й учбова дисципліна. Акмеологічні аспекти професійно-педагогічної діяльності педагога по фізичній культурі й спорту.

Лекція 1. Основні поняття акмеології. Акмеологічна концепція особистісно-професійного розвитку людини.

Основні поняття акмеології. Предмет, об'єкт, мета, задачі, основні категорії, методи дослідження акмеології як науки і учбової дисципліни. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини. Акмеологічна концепція особистісно-професійного розвитку людини. Професія та кар'єра. Професійний цикл, етапи професійного шляху та рівні професіоналізму.

Лекція 2. Професійно-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту. Структура професійно-педагогічної майстерності.

Професійно-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і

спорту з позиції її функціонального призначення, професіональних вмінь та здібностей. Психолого-педагогічна характеристика діяльності та особистості фахівця по фізичній культурі і спорту, його продуктивної діяльності, формування змісту професіонального «акме». Вміння та здібності до педагогічної праці. Рівні високого професіоналізму у сфері фізичної культури і спорту. Структура професіонально-педагогічної майстерності. Сутність, зміст, значення та функції професіонально-педагогічної культури спортивних педагогів, їх професіонально-педагогічної етики. Роль, значення та зміст самовиховання у професіональній діяльності й підготовці фахівців по фізичній культурі і спорту як засобу розвитку особистості.

Лекція 3. Сучасні теорії навчання та виховання. Комунікативна компетентність фахівця.

Сучасні теорії навчання та виховання, сучасні освітні технології й їх використання у практичній діяльності. Комунікативна компетентність фахівця. Значення та функції спілкування. Способи встановлення взаєморозуміння.

Лекція 4. Педагогічне спілкування. Педагогічна техніка та її компоненти.

Особливості професіонального спілкування. Педагогічне спілкування. Стадії педагогічного спілкування та технологія їх реалізації. Рівні спілкування педагогів і школярів. Педагогічна техніка та її компоненти. Необхідність володіння педагогічною технікою для реалізації функцій професіональної діяльності тренера й вчителя фізичної культури.

Практичні заняття:

Заняття 1. Принципи й закономірності оволодіння професією. Професіональна творчість. Самоорганізація діяльності.

Мета: ознайомити з основними принципами, закономірностями оволодіння професією, з елементами професіональної творчості та з самоорганізацією діяльності.

Питання для обговорення:

1. Кризи професіонального становлення.
2. Професіональна компетентність та її види.
3. Професіонально-педагогічна компетентність та її види.
4. Професіоналізм педагогічної діяльності.
5. Творчість. Професіональна творчість.
6. Педагогічна творчість та її складові.
7. Суб'єктивно-емоційна сфера творчого процесу педагога.
8. Можливості управління творчим самопочуттям, комунікативною діяльністю, педагогічною імпровізацією.
9. Приклади високої життєвої організації творчих людей.

10. Особливості творчості видатних людей. Вершини досягнень видатних людей минулого й сьогодення у різних сферах діяльності.

11. Роль особистісних якостей у досягненні вершин творчого потенціалу.

Заняття 2. Фактори досягнення вершин професіоналізму. Структура педагогічної діяльності.

Мета: ознайомити з факторами досягнення вершин професіоналізму та зі структурою педагогічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Об'єктивні й суб'єктивні фактори досягнення вершин професіоналізму.
2. Проектування власного просування до професіонального «акме».
3. Практика побудови акмеограм.
4. Структура діяльності.
5. Психологічна структура педагогічної діяльності.
6. Ціннісні орієнтації, відношення, здібності, запас знань, вмінь, навичок як фактори успішності суб'єкта діяльності.
7. Професіонально-педагогічна культура як основа акмеологічного розвитку фахівця по фізичній культурі і спорту.
8. Категорії професіонально-педагогічної етики.
9. Самооцінка сформованості педагогічної культури й професіонально-педагогічної етики.

Заняття 3. Формування педагогічної майстерності спортивних педагогів. Самовиховання фахівця як компонент професіонального становлення. Новаторські ідеї у професіонально-педагогічній діяльності по ФКіС.

Мета: ознайомити з основними напрямками формування педагогічної майстерності спортивних педагогів, з прийомами самовиховання, з сутністю та змістом новаторських ідей у професіонально-педагогічній діяльності по фізичній культурі і спорту (ФКіС).

Питання для обговорення:

1. Професіональна компетентність та професіональні вміння.
2. Педагогічна техніка.
3. Самооцінка сформованості педагогічної культури й педагогічної майстерності у майбутніх спеціалістів/фахівців по фізичній культурі і спорту.
4. Характеристика поняття «самовиховання» у педагогічній теорії й практиці.
5. Напрямки і шляхи реалізації студентського самовиховання.
6. Зміст і модель професіонального самовиховання майбутнього спеціаліста по фізичній культурі і спорту (ФКіС).
7. Самооцінка здатності до самовиховання професіональних вмінь спеціаліста по ФКіС.
8. Огляд останніх публікацій українських фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.
9. Огляд останніх публікацій зарубіжних фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.

Модуль 1. Змістовий модуль 2. Технології педагогічного спілкування та виховної діяльності. Педагогічна діагностика і культура, реалізація творчого потенціалу.

Лекція 5. Технології педагогічного спілкування та виховної діяльності.

Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями. Стилi відношення вчителя до учнів. Технологія педагогічного спілкування та встановлення педагогічно доцільних взаємовідносин. Комунікативний круг у спілкуванні. Способи керування ініціативою у спілкуванні. Моделі спілкування педагогів з учнями. Особливості педагогічних конфліктів. Конфліктостійкість педагога. Основи психолого-педагогічної корекції спілкування. Технологія виховної діяльності. Характеристики сучасних підходів виховної діяльності. Виховні технології і системи. Методи, засоби виховання. Класифікація й зміст методів виховання у сфері фізичної культури і спорту. Характеристика засобів і методів виховання в учбово-тренувальному процесі на прикладі етичного виховання.

Лекція 6. Педагогічна діагностика і культура.

Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі. Методи вивчення особистості. Діагностика готовності фахівця у області фізкультури і спорту до професійної діяльності. Рефлексивна діяльність педагога: самооцінка особистісних якостей і здібностей педагога. Діагностика рівня педагогічної культури. Оцінка ефективності праці фахівця фізичної культури і спорту.

Лекція 7. Мала група та імідж педагога по фізичній культурі.

Мала група як сукупність суб'єктів спілкування і як колективний суб'єкт спілкування. Імідж педагога по фізичній культурі. Професійні деформації, профілактика емоційного вигорання й способи їх подолання у педагогів фізичної культури.

Лекція 8. Дослідницька діяльність та вершини реалізації творчого потенціалу педагога по фізичній культурі.

Дослідницька діяльність як спосіб вдосконалення педагогічної компетентності педагога по фізичній культурі. Вершини реалізації творчого потенціалу видатних людей. Вершини реалізації творчого потенціалу педагога по фізичній культурі: шляхи досягнення та сутність.

Практичні заняття:

Заняття 4. Тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного

спілкування.

Мета: провести тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного спілкування.

Питання для обговорення:

1. Тренування педагогічної спостережливості.
2. Методи тренування педагогічної спостережливості.
3. Засоби тренування педагогічної спостережливості.

Заняття 5. Виявлення і розв'язок педагогічної задачі. Тренінг професіонально-педагогічного спілкування.

Мета: ознайомити з методами та засобами розв'язку педагогічної задачі, провести тренінг по професіонально-педагогічному спілкуванню.

Питання для обговорення:

1. Мобілізація творчого самопочуття перед спілкуванням з класом (спортивною групою, командою).
2. Методи та засоби розв'язку педагогічної задачі.
3. Вироблення вмінь органічно й послідовно діяти у публічних обставинах.
4. Формування м'язової свободи у процесі педагогічної діяльності.
5. Досягнення емоційного благополуччя у класі.
6. Розвиток навичок довільної уваги, спостережливості й зосередженості.
7. Розвиток найпростіших навичок спілкування.
8. Керування ініціативою.
9. Техніка інтонування.
10. Визначення й уточнення системи спілкування.
11. Розвиток міміки й пантоміміки.
12. Домовне й мовне спілкування.
13. Виявлення індивідуальних особливостей педагогічного спілкування.
14. Побудова комунікативних задач уроку.
15. Визначення конфліктної педагогічної ситуації.
16. Правила попередження й вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.
17. Вправи для вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.

Заняття 6. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.

Мета: ознайомлення з основними методами та засобами педагогічної діагностики особистісних якостей і здібностей педагога.

Питання для обговорення:

1. Основні методи педагогічної діагностики особистісних якостей та здібностей педагога.
2. Основні засоби педагогічної діагностики особистісних якостей та здібностей педагога.
3. Самооцінка, самоаналіз і експертна оцінка управлінської компетентності фахівців по ФКіС.
4. Педагогічна діагностика у роботі фахівця по ФКіС: основне призначення й зміст діагностики.

Заняття 7. Технологічний підхід до виховання.

Мета: ознайомити з технологічним підходом до виховної роботи педагога ФКіС.

Питання для обговорення:

1. Основні критерії технологічного підходу до виховання.
2. Технологічний цикл виховної роботи: діагностика, планування, реалізація плану, аналіз результатів.
3. Застосування методів виховання у практиці учбово-тренувального процесу.

Програма навчальної дисципліни ЗАОЧНА ФОРМА

Модуль 1. Змістовий модуль 1. Акмеологія фізичної культури як наука й учбова дисципліна. Акмеологічні аспекти професійно-педагогічної діяльності педагога по фізичній культурі й спорту.

Лекція 1. Основні поняття акмеології. Акмеологічна концепція особистісно-професійного розвитку людини. Професійно-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту. Структура професійно-педагогічної майстерності.

Лекція 2. Сучасні теорії навчання та виховання. Комунікативна компетентність фахівця. Педагогічне спілкування. Педагогічна техніка та її компоненти.

Практичні заняття:

Заняття 1. Принципи й закономірності оволодіння професією. Професійна творчість. Самоорганізація діяльності. Фактори досягнення вершин професіоналізму. Структура педагогічної діяльності.

Мета: ознайомити з основними принципами, закономірностями оволодіння професією, з елементами професійної творчості та з самоорганізацією діяльності; ознайомити з факторами досягнення вершин професіоналізму та зі структурою педагогічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Кризи професійного становлення.
2. Професійна компетентність та її види.
3. Професійно-педагогічна компетентність та її види.
4. Професіоналізм педагогічної діяльності.
5. Творчість. Професійна творчість.
6. Педагогічна творчість та її складові.
7. Суб'єктивно-емоційна сфера творчого процесу педагога.
8. Можливості управління творчим самопочуттям, комунікативною діяльністю, педагогічною імпровізацією.
9. Приклади високої життєвої організації творчих людей.
10. Особливості творчості видатних людей. Вершини досягнень видатних людей минулого й сьогодення у різних сферах діяльності.
11. Роль особистісних якостей у досягненні вершин творчого потенціалу.

12. Об'єктивні й суб'єктивні фактори досягнення вершин професіоналізму.
13. Проектування власного просування до професіонального «акме».
- 14.. Практика побудови акмеограм.
15. Структура діяльності.
16. Психологічна структура педагогічної діяльності.
17. Ціннісні орієнтації, відношення, здібності, запас знань, вмінь, навичок як фактори успішності суб'єкта діяльності.
18. Професіонально-педагогічна культура як основа акмеологічного розвитку фахівця по фізичній культурі і спорту.
19. Категорії професіонально-педагогічної етики.
20. Самооцінка сформованості педагогічної культури й професіонально-педагогічної етики.

Заняття 2. Формування педагогічної майстерності спортивних педагогів. Самовиховання фахівця як компонент професіонального становлення. Новаторські ідеї у професіонально-педагогічній діяльності по ФКіС.

Мета: ознайомити з основними напрямками формування педагогічної майстерності спортивних педагогів, з прийомами самовиховання, з сутністю та змістом новаторських ідей у професіонально-педагогічній діяльності по фізичній культурі і спорту (ФКіС).

Питання для обговорення:

1. Професіональна компетентність та професіональні вміння.
2. Педагогічна техніка.
3. Самооцінка сформованості педагогічної культури й педагогічної майстерності у майбутніх спеціалістів/фахівців по фізичній культурі і спорту.
4. Характеристика поняття «самовиховання» у педагогічній теорії й практиці.
5. Напрямки і шляхи реалізації студентського самовиховання.
6. Зміст і модель професіонального самовиховання майбутнього спеціаліста по фізичній культурі і спорту (ФКіС).
7. Самооцінка здатності до самовиховання професіональних вмінь спеціаліста по ФКіС.
8. Огляд останніх публікацій українських фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.
9. Огляд останніх публікацій зарубіжних фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.

Модуль 1. Змістовий модуль 2. Технології педагогічного спілкування та виховної діяльності. Педагогічна діагностика і культура, реалізація творчого потенціалу.

Лекція 3. Технології педагогічного спілкування та виховної діяльності.

Лекція 4. Педагогічна діагностика і культура.

Лекція 5. Мала група та імідж педагога по фізичній культурі. Дослідницька діяльність та вершини реалізації творчого потенціалу педагога по фізичній культурі.

Практичні заняття:

Заняття 3. Тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного спілкування. Виявлення і розв'язок педагогічної задачі. Тренінг професійно-педагогічного спілкування.

Мета: провести тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного спілкування; ознайомити з методами та засобами розв'язку педагогічної задачі, провести тренінг по професійно-педагогічному спілкуванню.

Питання для обговорення:

1. Тренування педагогічної спостережливості.
2. Методи тренування педагогічної спостережливості.
3. Засоби тренування педагогічної спостережливості.
4. Мобілізація творчого самопочуття перед спілкуванням з класом (спортивною групою, командою).
5. Методи та засоби розв'язку педагогічної задачі.
6. Вироблення вмінь органічно й послідовно діяти у публічних обставинах.
7. Формування м'язової свободи у процесі педагогічної діяльності.
8. Досягнення емоційного благополуччя у класі.
9. Розвиток навичок довільної уваги, спостережливості й зосередженості.
10. Розвиток найпростіших навичок спілкування.
11. Керування ініціативою.
12. Техніка інтонування.
13. Визначення й уточнення системи спілкування.
14. Розвиток міміки й пантоміміки.
15. Домовне й мовне спілкування.
16. Виявлення індивідуальних особливостей педагогічного спілкування.
17. Побудова комунікативних задач уроку.
18. Визначення конфліктної педагогічної ситуації.
19. Правила попередження й вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.
20. Вправи для вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.

Заняття 4. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.

Мета: ознайомлення з основними методами та засобами педагогічної діагностики особистісних якостей і здібностей педагога.

Питання для обговорення:

1. Основні методи педагогічної діагностики особистісних якостей та здібностей педагога.
2. Основні засоби педагогічної діагностики особистісних якостей та здібностей педагога.
3. Самооцінка, самоаналіз і експертна оцінка управлінської компетентності фахівців по ФКіС.

4. Педагогічна діагностика у роботі фахівця по ФКіС: основне призначення й зміст діагностики.

Заняття 5. Технологічний підхід до виховання.

Мета: ознайомити з технологічним підходом до виховної роботи педагога ФКіС.

Питання для обговорення:

1. Основні критерії технологічного підходу до виховання.
2. Технологічний цикл виховної роботи: діагностика, планування, реалізація плану, аналіз результатів.
3. Застосування методів виховання у практиці учбово-тренувального процесу.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах.

По-перше, студенти можуть зробити його у вигляді **реферату**.

Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми.

По-друге, індивідуальне завдання може бути виконане у формі **презентації** у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у списку рекомендованої літератури, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	10	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)

	9	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	8	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	7	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	6	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Критерії оцінювання презентації (відповідність роботи за обсягом, формою, якістю змісту і демонстрації матеріалу).

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

Методи контролю та оцінювання знань

1. Поточний контроль. Поточний контроль здійснюється на практичних (переважно семінарських) заняттях. Основні форми участі студентів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю:

- виступ на практичних заняттях (відповіді на питання, доповідь);
- доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях;
- аналіз першоджерел;
- письмові завдання (тести, розрахункові роботи, індивідуальна робота, презентації) та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Для різних видів практики готуються документи згідно спрямування практики, що передбачені положенням.

Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується студентами у тій чи іншій формі, наведеній вище.

Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань студентів аналізу підлягають:

1. Характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

2. Якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

3. Ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

4. Рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

5. Досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

6. самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування (усне або письмове) може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються студенту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності студентів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

2. Модульний контроль. Модульний контроль з дисципліни представлений у вигляді контрольної роботи (КР).

Вимоги до проведення контрольної роботи: письмове завдання. Завдання для контрольної роботи визначає викладач орієнтуючись на обсяг навчального матеріалу передбачений робочою програмою з дисципліни, яка містить лекційний матеріал, теми семінарських занять, а також теми, рекомендовані для самостійного вивчення.

Альтернативою контрольної роботи можуть бути відповіді на питання в усній формі або виконання студентом індивідуальної роботи, якщо студент з поважних причин, чому надає підтвердження, не зміг виконати контрольну роботу в письмовій формі. В такому випадку викладач і студент обговорюють альтернативні варіанти перевірки якості знань і приходять до єдиного рішення.

3. Підсумковий контроль. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час підсумкового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Методика оцінювання успішності вивчення дисципліни представлена у таблицях:

**Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік
(денна і заочна форми навчання)**

Поточне оцінювання			Модульний контроль (КР)	Сума балів
Змістові модулі		Інд. робота		
1	2			
30	30	10	30	100

Шкала оцінювання для залікових/екзаменаційних вимог за національною системою та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/або практичного матеріалу представлено у наступній таблиці.

Шкала оцінювання якості знань, умінь, навичок, що засвоєні студентом при проходженні курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

Орієнтовна тематика/зміст модульної контрольної роботи:

№ з/п	Теми контрольної роботи
1.	Актуальні проблеми акмеології.
2.	Філософські основи, методологічні принципи й методи психології розвитку.
3.	Конкурентноздатність спеціаліста/фахівця.
4.	Сфера діяльності конкурентноздатної особистості.
5.	Сфера спілкування конкурентноздатної особистості.
6.	Методи вивчення та розвитку конкурентноздатної особистості.
7.	Прикладні області акмеології: критерії виділення та основні напрямки.
8.	Психологія професійного розвитку. Поняття: професіоналізм, компетентність, кваліфікація.
9.	Історія становлення та розвитку української акмеологічної науки.
10.	Роль психології розвитку та акмеології у професіональному становленні особистості.
11.	Роль акмеології у вдосконаленні управлінської діяльності.
12.	Проблеми професійної придатності особистості. Структура професійно-важливих якостей.
13.	Соціалізація та індивідуалізація у розвитку особистості. Реалізація концепції «Я» у системі життєвих відносин особистості.
14.	Етапи становлення акмеології як науки .
15.	Психологічна та професійна зрілість особистості.
16.	Психологічні зміни особистості у процесі неперервної професійної освіти.
17.	Розвиток людини у колективі, організації, у системах управління.
18.	Професійне та особистісне самовизначення: їх особливості та взаємозв'язок.
19.	Проблеми періодизації вікового розвитку людини. Професіоналізм та вік. Їх співвідношення у різних професіях.
20.	Психолого-акмеологічний зміст професіоналізму. Поняття «АКМЕ». Досягнення вершин професіоналізму: умови і фактори.
21.	Професіоналізм та індивідуальний стиль діяльності.
22.	Етапи і закономірності становлення та розвитку професіонала.
23.	Розвиток професійної майстерності людини.
24.	Креативність як властивість «АКМЕ» людини.
25.	Психологія розвитку та акмеологія творчої діяльності.
26.	Психолого-акмеологічний розвиток творчого мислення.
27.	Психолого-акмеологічні характеристики творчої особистості.
28.	Професіограма та акмеограма як інструменти особистісно-професійного розвитку.
29.	Професійно-особистісна діагностика і способи розвитку творчого потенціалу особистості.
30.	Сучасні психолого-акмеологічні технології у розвитку професіоналізму.
31.	Методи роботи практичного психолога і акмеолога (психологічний тренінг).
32.	Актуальні проблеми АКМЕ у сфері фізичного виховання і спорту.
33.	Педагогічна культура спортивного педагога.
34.	Професійна культура спортивного педагога.
35.	Педагогічна майстерність тренера.
36.	Стилі керівництва спортивного педагога.
37.	Акмеологічна культура спортивного педагога.

38.	Професіональні здібності спортивного педагога: акмеологічне виховання та навчання.
39.	Роль акмеології у особистісному та професіональному розвитку людини.
40.	Педагогічна діагностика: самооцінка сформованості професіонально-педагогічної культури майбутніх спортивних педагогів.
41.	Професіональне самовизначення студентів факультету фізичного виховання і спорту вищого навчального закладу (ВНЗ).
42.	Професіональна агітація та професіональна адаптація.
43.	Педагогічна діагностика: особистісний фактор у професії спортивного педагога.
44.	Самооцінка сформованості спрямованості особистості та професіональної компетентності.
45.	Методи створення/складання портрету-характеристики «ідеального» спортивного педагога.
46.	Педагогічна діагностика: самовиховання майбутнього спортивного педагога.
47.	Методи самооцінки здібностей до самовиховання та подальшого особистісного й професіонального росту, визначення рівня сформованості здібностей до самовиховання.
48.	Актуальні проблеми професіонального росту спортивного педагога.
49.	Творчість та новаторство у професіональній діяльності спортивного педагога.
50.	Педагогічна майстерність у спортивній педагогіці та імідж спортивного педагога.
51.	Педагогічна діагностика: самооцінка сформованості педагогічної майстерності та визначення її рівня, шляхів подальшого самовдосконалення.

Питання для підсумкового контролю (залік): за темами лекцій і практичних занять семестру:

1. Основні поняття акмеології.
2. Предмет, об'єкт, мета, задачі, основні категорії, методи дослідження акмеології як науки і учбової дисципліни.
3. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини.
4. Акмеологічна концепція особистісно-професіонального розвитку людини.
5. Професія та кар'єра.
6. Професіональний цикл, етапи професіонального шляху та рівні професіоналізму.
7. Професіонально-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту з позиції її функціонального призначення, професіональних вмінь та здібностей.
8. Психолого-педагогічна характеристика діяльності та особистості фахівця по фізичній культурі і спорту, його продуктивної діяльності, формування змісту професіонального «акме».
9. Вміння та здібності до педагогічної праці.
10. Рівні високого професіоналізму у сфері фізичної культури і спорту.
11. Структура професіонально-педагогічної майстерності.
12. Сутність, зміст, значення та функції професіонально-педагогічної культури спортивних педагогів, їх професіонально-педагогічної етики.

13. Роль, значення та зміст самовиховання у професійній діяльності й підготовці фахівців по фізичній культурі і спорту як засобу розвитку особистості.
14. Сучасні теорії навчання та виховання.
15. Сучасні освітні технології та їх використання у практичній діяльності.
16. Комунікативна компетентність фахівця.
17. Значення та функції спілкування.
18. Способи встановлення взаєморозуміння.
19. Особливості професійного спілкування.
20. Педагогічне спілкування.
21. Стадії педагогічного спілкування та технологія їх реалізації.
22. Рівні спілкування педагогів і школярів.
23. Педагогічна техніка та її компоненти.
24. Необхідність володіння педагогічною технікою для реалізації функцій професійної діяльності тренера й вчителя фізичної культури.
25. Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями.
26. Стили відношення вчителя до учнів.
27. Технологія педагогічного спілкування та встановлення педагогічно доцільних взаємовідносин.
28. Комунікативний круг у спілкуванні.
29. Способи керування ініціативою у спілкуванні.
30. Моделі спілкування педагогів з учнями.
31. Особливості педагогічних конфліктів.
32. Конфліктостійкість педагога.
33. Основи психолого-педагогічної корекції спілкування.
34. Технологія виховної діяльності.
35. Характеристики сучасних підходів виховної діяльності.
36. Виховні технології і системи.
37. Методи, засоби виховання.
38. Класифікація й зміст методів виховання у сфері фізичної культури і спорту.

39. Характеристика засобів і методів виховання в учбово-тренувальному процесі на прикладі етичного виховання.
40. Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі.
41. Методи вивчення особистості.
42. Діагностика готовності фахівця у області фізкультури і спорту до професійної діяльності.
43. Рефлексивна діяльність педагога: самооцінка особистісних якостей і здібностей педагога.
44. Діагностика рівня педагогічної культури.
45. Оцінка ефективності праці фахівця фізичної культури і спорту.
46. Мала група як сукупність суб'єктів спілкування і як колективний суб'єкт спілкування.
47. Імідж педагога по фізичній культурі.
48. Професійні деформації, профілактика емоційного вигорання й способи їх подолання у педагогів фізичної культури.
49. Дослідницька діяльність як спосіб вдосконалення педагогічної компетентності педагога по фізичній культурі.
50. Вершини реалізації творчого потенціалу видатних людей.
51. Кризи професійного становлення.
52. Професійна компетентність.
53. Види професійної компетентності.
54. Професійно-педагогічна компетентність та її види.
55. Професіоналізм педагогічної діяльності.
56. Професійна творчість.
57. Педагогічна творчість та її складові.
58. Суб'єктивно-емоційна сфера творчого процесу педагога.
59. Можливості управління творчим самопочуттям, комунікативною діяльністю, педагогічною імпровізацією.
60. Приклади високої життєвої організації творчих людей.
61. Особливості творчості видатних людей.
62. Вершини досягнень видатних людей минулого й сьогодення у різних сферах діяльності.
63. Роль особистісних якостей у досягненні вершин творчого потенціалу.
64. Об'єктивні й суб'єктивні фактори досягнення вершин професіоналізму.
65. Проектування власного просування до професійного «акме».
66. Практика побудови акмеограм.

67. Структура діяльності.
68. Психологічна структура педагогічної діяльності.
69. Ціннісні орієнтації, відношення, здібності, запас знань, вмінь, навичок як фактори успішності суб'єкта діяльності.
70. Професійно-педагогічна культура як основа акмеологічного розвитку фахівця по фізичній культурі і спорту.
71. Категорії професійно-педагогічної етики.
72. Самооцінка сформованості педагогічної культури й професійно-педагогічної етики.
73. Професійні вміння.
74. Педагогічна техніка.
75. Самооцінка сформованості педагогічної культури й педагогічної майстерності у майбутніх спеціалістів/фахівців по фізичній культурі і спорту.
76. Характеристика поняття «самовиховання» у педагогічній теорії й практиці.
77. Напрямки і шляхи реалізації студентського самовиховання.
78. Зміст і модель професійного самовиховання майбутнього спеціаліста по фізичній культурі і спорту (ФКіС).
79. Самооцінка здатності до самовиховання професійних вмінь спеціаліста по ФКіС.
80. Тренування педагогічної спостережливості.
81. Мобілізація творчого самопочуття перед спілкуванням з класом (спортивною групою, командою).
82. Заповіді педагогічного спілкування.
83. Вироблення вмінь органічно й послідовно діяти у публічних обставинах.
84. Формування м'язової свободи у процесі педагогічної діяльності.
85. Досягнення емоційного благополуччя у класі.
86. Розвиток навичок довільної уваги, спостережливості й зосередженості.
87. Розвиток найпростіших навичок спілкування.
88. Керування ініціативою.
89. Техніка інтонування.
90. Визначення й уточнення системи спілкування.
91. Розвиток міміки й пантоміміки.
92. Домовне й мовне спілкування.
93. Виявлення індивідуальних особливостей педагогічного спілкування.
94. Побудова комунікативних задач уроку.
95. Визначення конфліктної педагогічної ситуації.
96. Правила попередження й вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.
97. Вправи для вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.
98. Основні критерії технологічного підходу до виховання.
99. Технологічний цикл виховної роботи: діагностика, планування, реалізація плану, аналіз результатів.

100. Застосування методів виховання у практиці учбово-тренувального процесу.

101. Самооцінка, самоаналіз і експертна оцінка управлінської компетентності фахівців по ФКіС.

102. Педагогічна діагностика у роботі фахівця по ФКіС: основне призначення й зміст діагностики.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Навчальні посібники:

1. Литвиненко О.М., Твеліна А.О. Організація та методика масової оздоровчої фізичної культури: навчально-методичний посібник. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. 130 с.
2. *Основы* персональной тренировки / под ред. Роджера В. Эрла, Томаса Р. Бехля; перевод с англ. И. Андреев. Киев, Олимпийская литература, 2012. 724с.
3. *Раевський Р.Т.* Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов / Р.Т. Раевский, С.М. Канишевский. – О.: Наука и техника, 2008. – 556 с.
4. Сергієнко В.М., Полтавцева Т.І. Технології організації спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи: навчальний посібник для студентів спеціальності “Фізична культура”. 2-е вид., перероб. і доп. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. 164 с.
5. Фролова Л.С., Глазирін І.Д. Фахова виробнича практика: спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота [навчальний посібник]. Черкаси: Вид. ЧНУ, 2015, 278 с.
6. *Теорія і методика фізичного виховання: у 2 т.* / гол. ред. Т.Ю. Круцевич. Київ: Олімп. л-ра, 2017. Т.1. 384 с.
7. *Теорія і методика фізичного виховання: у 2 т.* / гол. ред. Т.Ю. Круцевич. Київ: Олімп. література, 2017. Т.2. 448 с.
8. *Цибульська В. В., Безверхня Г.В.* Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: В. В. Цибульська. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
9. *Цінов'яз А.Т., Бондаренко В.В.* Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.
10. *Фізичне виховання у схемах [навчально-методичний посібник]* /О.А. Чичкан, М.М. Кость. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 104 с.
11. Пальчевський С.С. Акмеологія. - К.: Кондор, 2008. 398с.
12. Архипова С.П. Основи акмеології. – Черкаси: ЧНУ, 2009. 128с.
13. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Кібернетична акмеологія: теорія і практика моделювання, акселерації та розвитку людини. – К.: КНТ, 2011. 280с.
14. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія: технологія розвитку та удосконалення особи. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2011. 290с.
15. Дедлінська Л.О. Акмеологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. – Донецьк: Юго-Восток, 2013. 436с.
16. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія і тестологія гармонійної акмеологічної людини: технології, методики колективно-індивідуального комп'ютерного тестування та діагностики: довідник. К., 2013. 255с.
17. Сіткар В.І. Аутогенне тренування в спорті. - Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. 104с.

18. Сіткарь В.І. Психологія фізичного виховання і спорту. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. 300с.
19. Гладкова В.М., Пожарський С.Д. Основи акмеології. – Львів: Новий Світ – 2000, 2011. 319с.
20. Дубасенюк О.А. та ін. Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 387с.
21. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія (Теорія і практика). – К.: AgrarMG, 2015. 230с.
22. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія у запитаннях і відповідях. – К., 2015. 236с.
23. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Прикладна та професійна акмеологія. – К.: AgrarMG, 2014. – 351с.
24. Дерка Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: концепція дослідження. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. №7(51). С. 31-39.
25. Баталина А.Я. Цивілізаційно-антропологічний підхід як методологічний інструментарій в розв'язанні педагогічних проблем. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки*: Зб. наук. пр. – Київ-Запоріжжя. Вип. 18. 300с.
26. Діба Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: базові поняття. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. №1-2(42). С. 25-31.
27. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124с.
28. Освітологія: витoki наукового напрямку/За ред. В.О. Огнев'юка. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. 336с.
29. Сазоненко Г.С., Приступа В.В. Компетентність у системі неперервної освіти: Акмеологічна модель. – Макарів: Софія, 2013. 416с.
30. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: у 2-х кн. Кн. 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 496с.
31. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. – К., 2000. 338с.
32. Хоменко П.В. Природничонаукова підготовка фахівців фізичної культури. – Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. 380с.

Нормативно-правові документи:

33. *Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні*.
34. Закон України Про фізичну культура і спорт. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page>
35. Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» (Лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456).

36. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249793397>
37. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К., 2001.
38. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація» (Указ Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016). – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/42/2016/print1465286153060829>
39. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2004 N 1641 (1641-2004-п) "Про затвердження заходів з реалізації Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту у 2005 році" «ПОЛОЖЕННЯ про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».
40. Стан виконання Плану заходів щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» на 2017 рік в Миколаївській області. URL: <http://nocsport.mk.ua/news/detail/619>
41. Указ Президента України від 28.09.2004 N 1148 (1148/2004) "Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту"

Методичні роботи:

42. Акмеологія – наука XXI століття: бібліографічний покажчик/уклад.: Л.А. Поперечна; бібліограф. редакція. Н.В. Острікова; наук. ред. В.А. Зотова; б-ка Київ. ун-ту ім. Б. Грінченка. – К.: [Б-ка Київ. ун-ту ім. Б. Грінченка], 2011. – 22с.

Інформаційні ресурси:

43. Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури.
44. <https://org2.knuba.edu.ua/> – Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури.
45. <http://www.nbuiv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3
46. http://www.msms.gov.ua/sport/control/uk/publish/article?art_id=138349
47. Наука в олімпійському спорті [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://sportnauka.org.ua>.
48. Репозитарій Національного університету фізичного виховання і спорту України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://reposit.uni-sport.edu.ua>.
49. Журнал «Акмеологія в Україні: теорія і практика».

http://acmeology.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=63

50. Журнал «Акмеология образования»

<http://www.human-factor.info/akme2006.htm>

51. Книги з акмеології

<http://akme-spb.com/akme-books.html>

52. <http://ons.gfns.net/198/3/12.htm>

53. <http://www.acmeology.com>